

FAKTÖRİNG SEKTÖRÜ

TCMB'nin 27.10.2023 tarihli ve 2023-40 sayılı "Makroihtiyati Çerçeve Sadeleşme Hakkında Basın Duyurusu" ile faktoring şirketlerinin faktoring alacaklarına referans oranının 2,7 katının üzerinde uyguladıkları faiz oranına göre menkul kıymet tesisi uygulaması kaldırılmıştır. Bu kapsamda, faktoring şirketleri alacaklarına uyguladıkları faiz oranını serbestçe belirleyebilecektir. Söz konusu uygulama kaldırılmadan evvel, Ocak-Ekim 2023 döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre faktoring şirketlerinin elde ettikleri komisyon tutarı %673,0 oranında artış göstermiştir. Uygulamanın kaldırılmasıyla birlikte, komisyon tutarlarının normal seviyelere dönmesi beklenmektedir.

2023 yılı Ocak-Ekim döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre sektörün işlem hacmi %112,5 oranında enflasyonun üzerinde bir artış sergilemiştir. İşlem hacmindeki artış bankacılık sektöründeki kredi sınırlamaları nedeniyle, firmaların faktoring sektörüne yönelmesinden kaynaklanmıştır. Ekim 2023 itibarıyla, işlem hacminin sektörel dağılımına baktığımızda, %28,0 ile toptan ve perakende ticaret ön planda yer almaktadır. Arkasından %8,5 ile inşaat ve %7,5 ile tekstil ve tekstil ürünleri gelmektedir. Ocak-Aralık 2022 döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre yurtdışı faktoring işlemleri TL bazında %100,8 oranında artış göstermişken, Ocak-Ekim 2023 döneminde ilgili işlemler TL bazında bir önceki yılın aynı dönemine göre sadece %13,0 artmıştır. Bu durum beklediğimiz üzere, ana ihracat pazarımız olan Avrupa'daki daralmanın yurtdışı faktoring işlemlerine yansımalarıdır.

Sektörün Ekim 2023 itibarıyla, net faktoring alacakları ve aktifleri sırasıyla %28,1 ve %33,0 oranlarında artmıştır. Ancak, ilgili dönemdeki enflasyon göz önüne alındığında, net faktoring alacakları ve aktifler aslında küçülmüştür. Aktiflerdeki artışın net faktoring alacakları üzerinde olmasının nedeni, nakit ve nakit benzerlerinin %173,5 oranında artmasından kaynaklanmıştır. Net faiz marjı kısıtlamaları nedeniyle, faktoring şirketleri 1,0 milyar TL aktif büyüklüğün üzerine çıkmamaya gayret etmiştir. Bu nedenle, net faktoring alacakları enflasyon karşısında küçülürken, nakit ve nakit benzerleri ileriki dönemler için kaynak birikimi sağlamak amacıyla büyümüştür.

27.10.2023 tarihinden önceki dönemde, 1,0 milyar TL büyüklüğü aşan faktoring şirketlerine net faiz marjı sınırlaması getirilmesi nedeniyle, Ocak-Ekim 2023 döneminde sektörün faiz gelirleri %118,5 oranında artarken, komisyon gelirleri %673,0 oranında artış göstermiştir. Bu kapsamda, net faktoring gelirleri de %198,5 oranında artarak, ana faaliyet karını desteklemiştir. Operasyonel giderlerin %107,5 oranında artarak, ana faaliyet karını baskılamasına rağmen, net kar %211,3 oranında artış göstermiştir. Sektörün ROAE rasyosu %61,3 ile enflasyonun üzerinde gerçekleşerek, reel getiri sağlamıştır.

Ekim 2023 itibarıyla, sektörün nominal TGA tutarı %16,9 oranında artmıştır. Bununla birlikte, sektör şirketleri nominal TGA tutarının üzerinde karşılık ayırarak, gelecek dönemlere karşı hazırlık yapmıştır. İlgili tarih itibarıyla, brüt faktoring alacaklarının nominal TGA tutarından daha yüksek oranda (%27,1) artması neticesinde, TGA oranı %1,5 ile Aralık 2022'ye göre benzer seviyede kalmıştır. Sektörün açık kredi riski ((Nominal TGA tutarı-Karşılık Gideri)/Toplam Özkaynaklar) de düşük olup, -%0,33 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu oranın eksi olmasının nedeni, sektörün nominal TGA tutarının üzerinde karşılık ayırmasıdır.

Ekim 2023 itibarıyla, sektör şirketleri ödenmiş sermayelerini de güçlendirmiştir. Sektörün ödenmiş sermayesi %76,1 oranında artmıştır. Buna ilaveten karlılıktaki artışla birlikte, toplam özkaynaklar %91,8 oranında artarak, 31,7 milyar TL'ye ulaşmıştır. Aktiflerin özkaynaklara nazaran daha az oranda artmasıyla birlikte, özkaynak oranı %12,2'den %17,6'ya yükselmiştir. Brüt faktoring alacaklarının özkaynaklara oranı olan kaldıraç oranı da 7,8'den 5,2'ye gerilemiştir.

Sektörün faktoring gelirlerindeki yüksek oranlı artışın, operasyonel maliyetlerinin üzerinde gerçekleşmesi sonucu maliyet/gelir rasyosu %49,4'den %29,4'e gerilemiştir. Ayrıca, sektörün personel başına gelirleri ile personel başına giderleri arasındaki fark 5,6 kat artış göstermiştir. Dijitalleşmenin etkisinin yanı sıra artan marjın da söz konusu verimlilik artışında etkisi bulunmaktadır.

FKB, İstanbul Üniversitesi ile birlikte, Ekonomik Görünüm Endeksi Bülteni çalışması gerçekleştirmektedir. Finansal Kurumlar Birliği Ekonomik Görünüm Endeksi (FKB-EGE), Merkezi Fatura Kaydı Sistemi (MFKS) ve Finansal Kiralama Sözleşme Tescil Sistemi (FKSTS) veri tabanı ile FKB bünyesinde raporlama ve istatistik faaliyetlerine konu olan finansman sektör verilerinden türetilmiş bir endekstir. FKB-EGE Endeksi; FKB Faktoring Endeksi, FKB Finansal

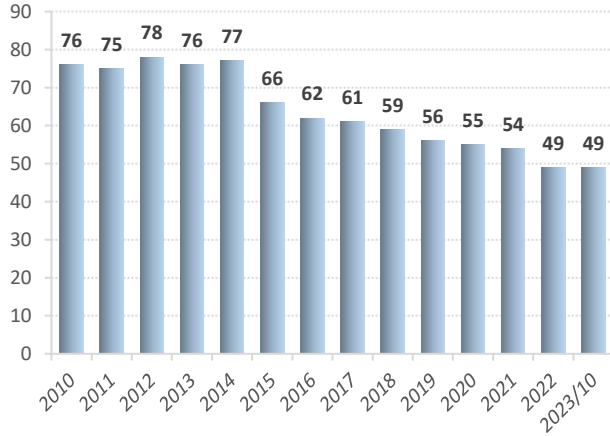
FAKTORİNG SEKTÖRÜ

Kiralama Endeksi ve FKB Finansman Endeksi olmak üzere üç alt endeksi içinde barındıran bir bileşke endekstir. Aylık olarak açıklanacak bileşke ve alt endekslerde değerlerin yükselmesi ekonomik görünümün olumlu yönde, düşmesi ise olumsuz yönde olacağı şekilde yorumlanmalıdır. FKB-EGE endeksi Şubat 2015'ten beri hesaplanmakla birlikte ilk olarak 2023 yılında açıklanmaya başlamıştır. Endeksin Eylül 2023 verisi 99,29 puan olup, Ekim 2023 tarihinde 0,51 puan azalarak, 98,78 puana gerilemiştir. FKB Faktoring Endeksi ise en yüksek değerini 103,59 puanla Mart 2015'de almış olup, en düşük değerini ise Mayıs 2020'de 97,57 puanla almıştır. Endeks faktoring sektöründeki gelişmelere paralel hareket etmekte ve dalgalı bir seyir izlemektedir. Eylül 2023 tarihinde 99,98 puan alan söz konusu endeks 0,16 puan artarak, 100,14 puana yükselmiş ve olumlu bir görünüm çizmiştir.

Ekim 2023 itibarıyla, sektördeki şirket sayısı Aralık 2022'ye göre 49 ile stabil kalmıştır. Sektörün şube sayısı 357'den 362'ye yükselirken, personel sayısı 3.957 ile benzer seviyede gerçekleşmiştir. Bu durum, sektör şirketlerinin aynı personel ile şube sayılarını arttırdıklarını göstermektedir.

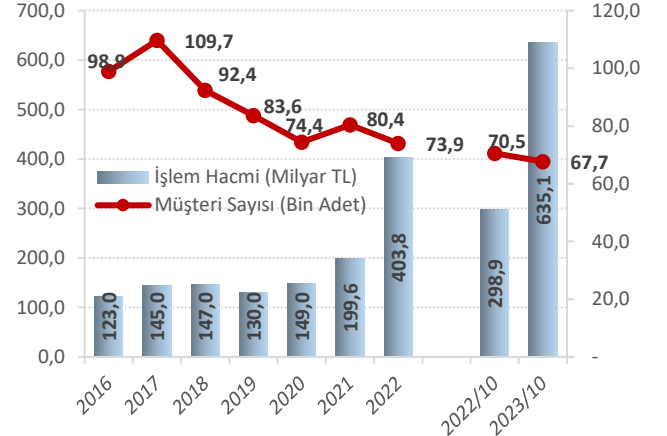
GÖSTERGELER

Şekil 1-Faktoring Şirket Sayısı

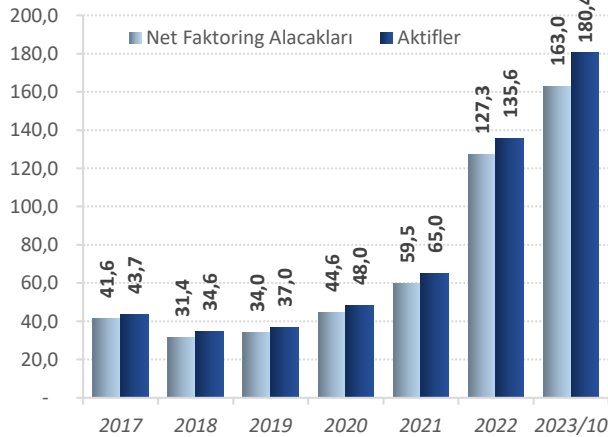
Kaynak: BDDK

Şekil 2-İşlem Hacmi ve Müşteri Sayısı

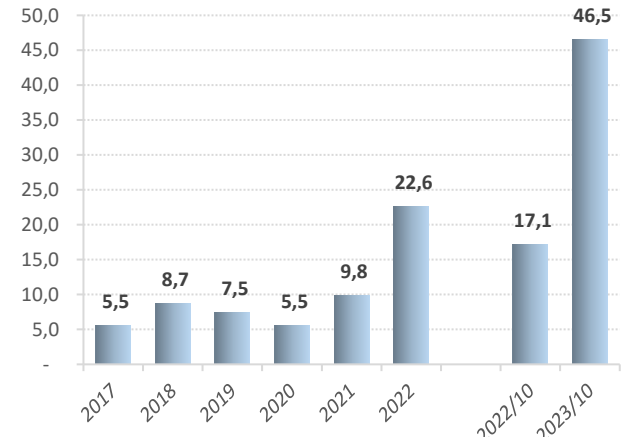
Kaynak: FKB, BDDK

Şekil 3-Aktifler ve Net Fak. Alacakları, Milyar TL

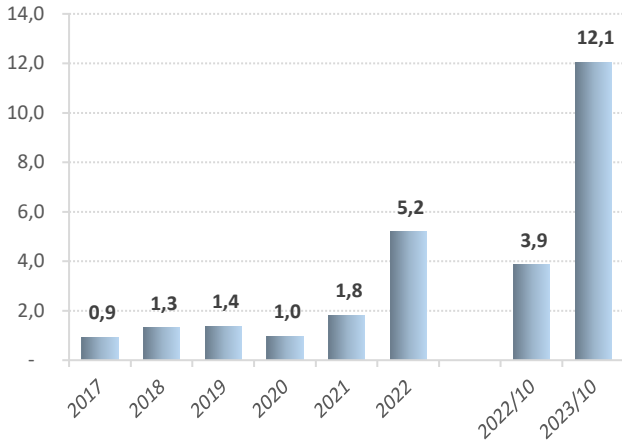
Kaynak: BDDK

Şekil 4-Sektörün Faktoring Gelirleri, Milyar TL

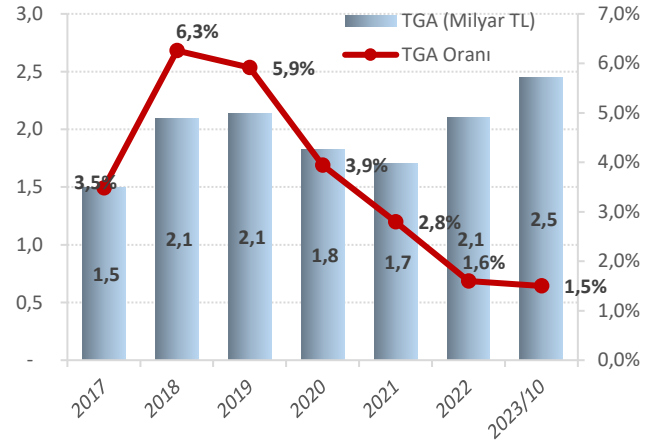
Kaynak: BDDK

Şekil 5-Sektörün Net Karı, Milyar TL

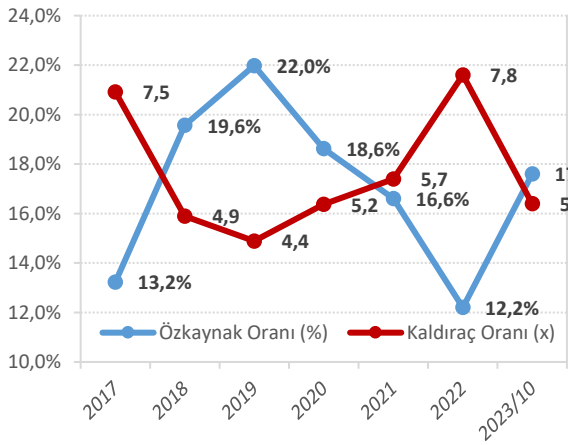
Kaynak: BDDK

Şekil 6-TGA ve TGA Oranı

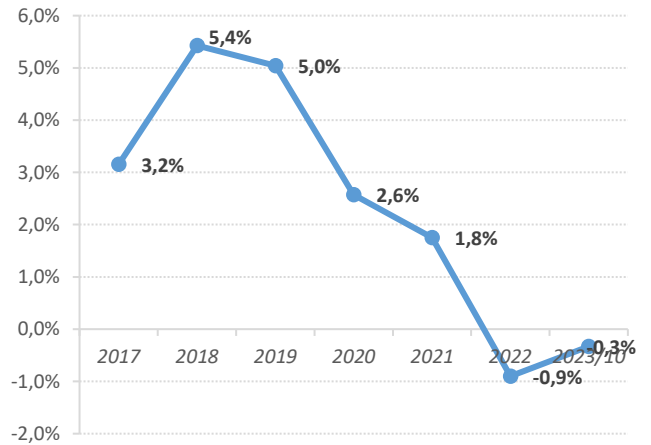
Kaynak: BDDK

Şekil 7-Özkaynak ve Kaldıraç Oranları

Kaynak: Turkrating

Şekil 8-Açık Kredi Riski

Kaynak: Turkrating

İstanbul Uluslararası Derecelendirme Hizmetleri A.Ş.

Esentepe Mah. Büyükdere Cad. Müselles Sok. Onur İş Merkezi No:1/2
Şişli / İSTANBUL

Tel: 0212 272 01 44

Fax: 0212 257 54 85

Sıla Mersin – Kredi Derecelendirme Uzmanı

sila@turkrating.com

Bu rapordaki bilgiler ve yorumlar, kamuya açık, güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan temin edilen bilgilerden derlenmiştir. Bununla beraber, bu raporda geçen bilgilerin kullanılması veya bu raporun yararlandığı kaynaklardaki hata ve eksikliklerden doğan bilgilerin kullanılması sonucunda yatırımcıların uğrayabilecekleri doğrudan ve/veya dolaylı zararlardan İstanbul Uluslararası Derecelendirme Hizmetleri A.Ş. sorumlu tutulamaz. Bu raporlar hiçbir şekilde menkul kıymetlerin alımı veya satımı konusunda tavsiye olarak yorumlanmamalıdır. Kullanan ancak kendi bilgi, inisiyatif ve değerlendirmesi ile hareket edecektir.
